

Tajemství Voynichova rukopisu

Arnošt Vašíček

NEDOBYTNÁ ŠIFRA

MYSTERY
FILM

Co skrývá nezáhadnější kniha světa?

MYSTERY
FILM

Arnošt Vašíček

**NEDOBYTNÁ
ŠIFRA**

Tajemství Voynichova rukopisu

Co skrývá nejzáhadnější kniha světa?

MYSTERY FILM

Ostrava 2011

Arnošt Vašíček – Nedobytná šifra

Mystery Film, Ostrava 2011

Copyright ©Arnošt Vašíček

Fotografie©Arnošt Vašíček

Ilustrace © Yale University Beinecke Rare Book and Manuscript Library

Veškerá práva vyhrazena (All rights reserved)

Tato kniha ani jakákoliv její část nesmí být publikována, kopírována, elektronicky ani jiným způsobem šířena bez výslovného povolení.

Vydal: Arnošt Vašíček – Mystery Film, Mánesova 20, Ostrava 2

Obálka, grafická úprava a sazba Daniel Janošec

Vytiskla Tiskárna Oldřich Harok, 739 34 Šenov

Mystery Film

Ostrava 2011

ISBN 978-80-904190-5-6

Obsah

VELKÁ HÁDANKA.....	9
Na vlnách podivna – Pokusy a omyly – Česká troška do mlýna – Neprolomitelný kód – Zpráva ze záhrobí?	
HLAVNÍ PODEZŘELÍ	37
Muž, který předběhl čas – Nález z biskupovy hrobky – Ve víru spekulací – Dobře placený podvod? – Mistr Leonardo	
ZATYKAČ NA AUTORA	52
Hadí víla – Mokrý stopa – Anděl z Florencie	
NEVIDITELNÁ PRAHA.....	67
Hrozivě naplněný sen – Dáblova lest – Setkání bohů – Věčný oheň – Ozvěny souvislostí – Tajné bratrstvo	
POUŤ DO NEZNÁMA.....	86
Hloub do podsvětí – Knihy z nebes – Mozku, mozečku, co v tobě přebývá?	
PARALELNÍ SVĚT	107
Svatyně sedmi paprsků – Náhoda, či nehoda?	
ZTRACENÁ BRÁNA.....	114

„Mohu vás ujistit, že kniha, v níž vyučují mnoha skrytým tajemstvím, se bude všem – a zvlášt ignorantům – zdát plná věci nadlidských, udivujících a nedůvěryhodných, o jakých nikdo přede mnou nikdy nepsal a ani nemluvil.“

Jean Tritheme

„Voynichův rukopis je fascinující okno do mysli nějaké neznámé, ale mimořádně zajímavé bytosti. Je to obrovské tajemství, které zatím nikdo nerozluštil a možná ani nerozluští. Ale kdo nemá rád tajemství?“

Greg Hodgins

Velká hádanka

Po tisíce let kolují zvěsti o knihách, které ukrývají šířavá tajemství. Jsou plné ohromujících znalostí, popisují vynálezy, o nichž současná věda nemá ani zdání, přinášejí svědectví o kontaktech s jinými světy. Na jejich stránkách často nechybějí magické formule a kouzla, včetně těch, jak se stát nesmrtelným a nabýt úžasného bohatství.

Ten, kdo se z tohoto pramene zapovězených vědomostí napije, ovládne síly přírody, získá nadpřirozené schopnosti a nesmírnou moc. Břímě dávných mysterií ale unese jen zasvěcený. Mistr s hořící pochodní osvětlí cestu „slepým“, hlupák ohněm spálí sebe i vše okolo. Pokud by se určité techniky dostaly do rukou šílence, mohl by snadno vyvolat nepředstavitelnou zkázu a uvrhnout Zemi do záhuby. Proto musely být tyto výjimečně nebezpečné spisy ukryty na těžce dostupných a dobře strážných místech, nebo byly důkladně zašifrovány, aby jim neporozuměl někdo nepovolaný.

Patří k nim i kniha, kterou dnes nikdo nedokáže přečíst? Kniha, která vytrvale vzdoruje největším kapacitám z různých vědeckých oborů, dokonale sehraným odborným týmům a supermoderním počítačům? Kniha, jejíž záhadu se dosud marně pokoušejí rozluštit nejgeniálnější mozky naší planety?

Na počátku dvacátého století cestoval americký antikvář Wilfried Voynich často po Evropě a vyhledával vzácné tisky

a staré rukopisy. V roce 1912 skupoval pozůstatky jezuitské knihovny v malém městečku Frascati poblíž Říma.

„Narazil jsem na pozoruhodnou sbírku umně ilustrovaných rukopisů. Knihy ležely dlouhá desetiletí v bednách na jednom hradě, kam je uložili v nejistých dobách napoleonských válek. Moji pozornost upoutal svazek, který vypadal ve srovnání s ostatními knihami zdobenými malbami a zlatem jako ošklivé káčátko.

Když jsem ho otevřel, zjistil jsem, že je celý zapsán šifrou. Letmá prohlídka pergamenu, písma, použitých inkoustů a barev mě přesvědčila, že kniha pochází z druhé poloviny třináctého století. Fakt, že je celá psaná neznámým písmem, svědčí o tom, že to byla kniha výjimečné důležitosti.“

Milý pan Voynich nás zřejmě trochu tahal za nos, když tvrdil, že už na první pohled odhadl stáří rukopisu. K „odbornému“ závěru ho nejspíš přivedl darovací dopis, který byl přiložen. Rektor Karlovy univerzity Johannes Marcus Marci ho 19. srpna roku 1665 adresoval známému jezuitskému učenici Athanasiu Kircherovi do Říma. Žádal o pomoc s rozluštěním a přidal pár vět na vysvětlenou. Rukopis prý zakoupil císař Rudolf II. od původního majitele za šest set dukátů, protože se domníval, že jde o dílo středověkého učenice Rogera Bacona.

Máme tedy jasno? Známe původ tajemné knihy i jejího autora, nebo je vše úplně jinak?

Na vlnách podivna

Obdobný rukopis se nikde jinde nenašel. Jde o naprosto ojedinělé dílo, které si právem zaslouží titul nejzáhadnější knihy světa. Není jasné, jakou řeč písař použil.

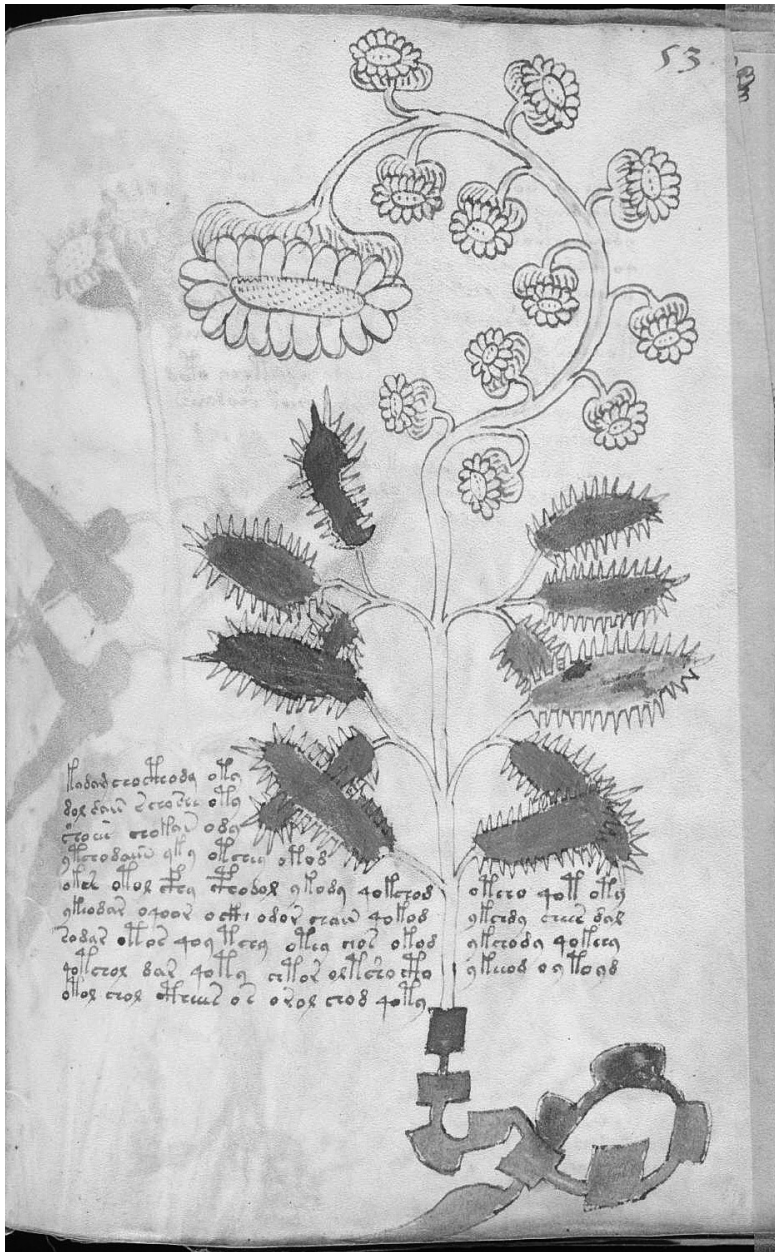
Nesrozumitelný text se skládá z unikátních glyfů. Jejich podoba neodpovídá ani jednomu ze všech známých písmen a symbolů. Je to uměle vytvořený kód, nebo jde o písmo vytvořené společností, o níž nic nevíme? Svazek o rozměrech 16 krát 23 centimetrů nemá desky ani titulní list s obvyklými údaji o autorovi, místě a době vzniku. Je napsán na pergamenu husím brkem, inkousty pěti barev. Původně ho tvořilo více než 230 stran. Neví se, kdy a proč některé z nich zmizely. Zničil je čas?

Dochovaná část je v bezvadném stavu, nenese žádné stopy poškození ohněm, vodou ani stářím. Znamená to, že chybějící strany kdosi záměrně odstranil? Pokud ano, proč? Obsahovaly šifrovací klíč nebo nějaké jiné závažné informace?

Podle ilustrací lze Voynichův rukopis rozdělit do šesti kapitol. První představuje velmi podrobné, do detailů propracované zobrazení rostlin. U každé je doprovodný text. Velmi to připomíná staré rukopisné herbáře. Jenže sotva zkušený botanik začne listovat jednotlivými stránkami, zachvátí ho panika. Neměl by se vrátit do školy?

Ani jednu z rostlin nelze spolehlivě určit. Jejich květy a listy se liší od flóry, kterou známe. Tak kde je autor viděl?

V další sekci „... je zobrazen téměř úplný soubor jednotlivých znamení zvěrokruhu, množství kruhových nákresů znázorňujících Slunce, Měsíc a hvězdy a některá abstraktnější vyobrazení, kterým se říká kosmologická. Zvěrokruh začíná neobvykle souhvězdím Ryb a každé znamení je doprovázeno třiceti postavami, z nichž každá drží hvězdu a je označena jedním slovem. Souhvězdí Berana a Býka je každé zobrazeno dvěma kruhovými nákresey po patnácti postavách. List, kde by mělo být vyobrazeno souhvězdí Kozoroha a Vodnáře, chybí. Uprostřed každého kruhového nákresu je neobvyklým způsobem zobrazeno příslušné znamení zvěrokruhu a jméno měsíce. Předpokládá se, že názvy měsíců byly do nákresů

Hladad cca theoda ota
 dox bau deoda ota
 ceou ceolha oda
 theodaia qllg ota ota
 ota ota ota theoda qllha qollod
 qlloda ota ota ota ota qollod
 ota ota qollod ota ota ota
 qollod ota qollod ota ota ota
 ota ota ota ota ota qollod

ota ota ota
 ota ota ota
 ota ota ota
 ota ota ota

vepsány až později. Jsem přesvědčen o tom, že každá z postav představuje jeden stupeň zvěrokruhu a to, v jaké je zachycena pozici a jakou drží hvězdu, tento stupeň nějakým způsobem charakterizuje. Nepodařilo se zatím najít žádnou podobnost mezi zobrazením zvěrokruhu ve Voynichově rukopisu a ostatními známými vyobrazeními. Určitým zdrojem inspirace pro kresbu ženských postav by snad mohly být postavy na známé miniatuře Slunce ve vatikánské kopii Ptolemaiových příručních tabulek. Přesto právě tento systém, kde každý stupeň zvěrokruhu má svůj název, by mohl být klíčem k dešifrování rukopisu,“ míní německý badatel René Zandbergen.

K největším mysteriím této části patří obrazec nápadně připomínající naši galaxii pozorovanou ze vzdáleného vesmíru. Podobnost je skutečně zářející. Jiná kresba vypadá jako mlhovina v Andromedě – jenže nakreslená z jiného úhlu, než jak ji vidíme ze Země.

Třetí oddíl spolehlivě vyrazí dech. Skupinky nahých žen jsou ponořeny do nádrží s jedovatě zelenou tekutinou. Zdá se, že nejde o přírodní jezírka, ale uměle vytvořené nádrže. Někdy jsou vzájemně spojené v patrech nad sebou. Ženy sjíždějí z jedné „obří vany“ do druhé jako po tobogánu.

Jde o léčivé koupele v nějaké bylinné lázni? Nebo dokonce o fontány mládí, které zaručují krásu, zdraví, dlouhověkost a snad i nesmrtelnost?

Jedna z nahých žen má ve vztyčené ruce kříž. Souvisejí tedy tyto procedury více s duchem než s tělem?

Již od dob egyptských faraonů jsou mnohá starověká mysteria spojována s vodními obřady. Alespoň symbolické ponoření pod hladinu je nezbytnou součástí křtu. Někdy předcházelo korunovací nového panovníka. Císař byl považován za zázračného rybáře, který vyloví rybu, v jejímž břicho je divotvorný kámen – symbol slunce.

Pták Fénix shořel a znovu povstal v plamenech. Obřadní lázeň nahrazovala oheň. Splachovala staré, hmotou zatížené ego a zajišťovala zrození nového, duchovně vyspělejšího člověka. Proto ji přijala za své i středověká alchymie, podstupovali ji rytíři před pasováním a stala se součástí zasvěcení nových členů tajných bratrstev.

Dante v Božské komedii o přechodu z Očistce do Ráje napsal:

*Já vracel jsem se z přesvatých vln pěny
tak obnoven jak stromky v čase vesny
mladistvým listem jsou zas omlazeny
čist, uzpůsoben stoupat mezi hvězdy.*

Jsou bizarní koupelové výjevy ve Voynichově rukopisu odrazem podobných představ?

Myslím, že ne. Ani na jednom z nich nenajdeme muže. I kdybychom připustili, že jde o kněžky nějakého kultu plodnosti nebo účastnice tajných mysterií, stále nevíme, proč jednotlivým scénám dominuje přemíra záhadných technických prvků. K některým nádržím vede složité tvarované potrubí. Několik žen stojí v něčem, co bychom snad mohli nazvat sprchovým koutem, voda jim sahá sotva po kotníky a ruce mají vložené do trubic či bání, z jejichž obou konců cosi tryská. Je to nějaká tekutina, proud vzduchu nebo jakýsi druh záření?

Někteří badatelé tyto útvary považují za tepny a vnitřní orgány člověka.

Jde tedy o „fantastickou cestu“ lidským tělem?

Na listu 79 již zmíněná žena s křížem v ruce, který spíš odhazuje, než vztyčuje, postává v nádobě, ze které padá tekutina potrubím dolů na další ženu. Ta leží na něčem ve tvaru gigantické „záchodové mísy“. V dlani svírá předmět podobný velkému prstenu. „Voda“ se snáší ještě níž a přes další ženu

v soustavě masivních trubíc a jiné rozvody padá do jezírka, v němž rozpoznáváme „mořskou pannu“ obklopenou čtyřmi podivnými zvířaty.

Snad bychom to vše mohli chápat jako směs symbolů, jimž nerozumíme, ale krátké, často jednoslovné popisky u těchto technických prvků budí dojem, že jde o návod, že přes veškerý fantastický nádech máme co do činění s přesným popisem konkrétní situace.

Tento pocit ještě umocní krátká čtvrtá část s zpracováváním nákresey. Jeden z nich připomíná mapu neznámého města se zvláštní kombinací středověkého hradu, věží či minaretů s kopulovitými futuristickými objekty, z nichž vystupují soupravy různě dlouhých trubíc.

Pátý oddíl se vrací k rostlinám. Představuje ve velkých detailech řazených vedle sebe různé druhy kořenů, listů a květů. Vedle skupinky obvykle stojí odlišně velké i jinak tvarované a zdobené dózy či nádobky. Je to názorný návod na přípravu nějakého lektvaru? Něco jako ... vezmi směs těchto kořenů a zpracuj je v nakreslené nádobě?

Poslední, šestou část tvoří dvanáct stránek téměř souvislého textu. Podle názorů některých vědců jde o recepty.

Pokusy a omyly

Wilfried Voynich se celý zbytek života snažil najít klíč ke svému jedinečnému úlovkou. A nebyl sám. Na všechny strany rozeslané kopie se pokoušeli přechíst nejlepší kryptologové dvacátého století i amatérští luštitelé. Zpočátku se zdálo, že nebudou mít těžkou práci.

Statistický rozbor hovořil jasnou řečí: text je psán zleva doprava. Skládá se z asi 35 tisíc „slov“ různé délky. Žádné nemá

ollesdax

fllesdar cecdy gollcedy gollcedy dy gollag olly
 gollcedy gollcedy cecdy fllescedy ollar of flledy dar
 gollcedy cecdy dar cecdy gollcedy gollaw of flledy
 gollcedy gollar dar cecdy gollcedar cecdy ollar dar of
 gollar ollcedy gollcedy gollcedy dar gollcedy gollcedy 2 flay
 darcedy gollcedy ollar gollcedy cecdy gllcedy cecdy goll
 2cedy flledy gollcedy ceccedy gollaw cecdy gollcedy dy
 dcedy dcedy gollcedy ollcedy ollar flledy ollar of oaw
 gollly ollcedy ceccedy gollcedy ollar ceccedy 2ollay of
 dar ceccedy gollar flledy ollcedy of flledy ceccedy
 gollcedy of flledy gollaw ollcedy flledy flay dy gollcedy dy
 2 of ceccedy of ceccedy dar flledy gollcedy gollaw of
 scattedy gollcedy gollcedy ollcedy dar of ollar
 gollar ollar gollaw cec of oaw
 2and flar flledy flledy flledy flledy
 of cecdy gollaw dar of ollar
 9 cec and ollcedy gollaw cec
 2ol cecdy darcedy gollcedy
 2cedy gollaw ceccedy gollcedy
 9ced gollaw dar ceccedy 2
 2aw cecod of flledy 2and ollar
 gollcedy flledy gollcedy gollcedy of ol
 gollcedy flledy 2odand of flledy 2and
 2olcedy flledy of cecdy qudar and dar
 dar ceccedy darcedy
 2aw of gollcedy flledy flledy of flledy flledy
 2cedy of flledy ceccedy dar ollar gollar ollar dar cec of
 gollcedy gollcedy dar of flledy dar ceccedy of flledy
 2ol flledy of flledy gollcedy ollar cecdy ollar of ceccedy ceccedy
 gollcedy ceccedy gollaw cecdy darcedy flledy ollar dy
 gllcedy dar gllcedy gollcedy gollcedy ollar of flledy gllcedy
 dcedy gollcedy gollcedy gollcedy dar ollaw ollar and
 9 dar ceccedy gollaw ceccedy dar dar of flledy of
 gollcedy 2cedy 2cedy flledy for 2and flledy of
 dar of 2 and cec and of
 2ar and ollcedy of and cecdy
 gollaw gollaw ollcedy 2 flledy
 cecdy for cecdy gollaw 2 for
 flledy cecdar cecdy gollaw dy
 dar cec and of flledy gollaw
 2cedy flledy gollaw dar

dar of ollar

dar dar

flledy dar

ollar

